

ABONAMENTUL
Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 «
Pe o lună . 2 «
Nrul de Duminecă
Pe un an . 4 Cor.
Pentru România și :
America . . 10 Cor.
Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA :
Miksa utca 2—3.
—
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se ina-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Distrugerea bise- ricilor românești.

Actualul ministru al cultelor și instrucției publice, d. Apponyi a declarat în mai multe rânduri că și-a pus ca scop, ca prin departamentul său să nimicească orice mișcare națională »antipatriotică«, în țara asta. Sunt trei ani de când contele Apponyi se află în fotoliul său și vedem că în acest timp scurt a săvârșit până acuma o parte însemnată a acestei opere.

Legea școlară a fost numai pasul cel dintâi. Proiectul de congruă este pasul al doilea, dar nici el nu-i decât pregătirea în-
teii finale: distrugerea bisericilor naționale românești, singurele forme de organizație în cari viața noastră națională mai găsește un adăpost. Când opera asta va fi desăvârșită, când noi ne vom afla lipsiți de acest adăpost, toată mișcarea, toată viața noastră națională va fi descoperită și expusă în bătaia focului. Atunci năvala cutropitoare a maghiarizării nu se va mai izbi de zidurile bisericii care apără viața noastră națională, ci ne va găsi fără adăpost, fără redute și ne va răpune mult mai ușor.

Iată procedeul de luptă al contelui Apponyi. El a înțeles că *întâi vor trebui nimicite formele vieții noastre naționale și pe urmă fondul lor, naționalitatea noastră.*

În scopul acesta el și-a creat două teorii cu al căror ajutor va aservi întâi biserica unită românească și pe urmă biserica or-

todoxă românească. Cu rabulistica dialecticii sale școlastice, elevul școlii de iezuiți din Kalksburg și-a construit aceste teorii, fixând prin ele câte un punct arhimedic pentru amândouă bisericile românești. Iată ce a spus el în discursul său de ieri în cameră:

»Dacă sunt oameni cari socotesc ca datoria lor cea dintâie păstrarea caracterului naționalist al bisericii lor și cari privesc ca secundar punctul de vedere religios: atunci el singur (părintele Lucaci cu care ministrul polemizează) a stabilit în fața camerei că *există astfel de curente și trebuie să crețăm mijloace de apărare în biserică împotriva lor.*

Iată deci rezumată în fraza asta toată teoria iezuitului ministru. *Biserica trebuie să aibă un caracter pur religios, caracterul național este ceva străin de firea religiei*, pe când pentru noi, se știe, un trecut de 15 veacuri a făcut, ca la orice popor cu trecut, ca ideea religiei să se contopească cu ideea de naționalitate și religia să primească un caracter rostit național.

Odată stabilită teoria asta, încheierile ce se scot din ea sunt ușoare de găcit. Bisericile nu pot avea caracter național, ci pur confesional. Nu există biserică catolică ungurească, românească și ruteană, ci numai o biserică catolică generală, un singur catholicism, deci o singură autonomie catolică cu două rituri, latin și grecesc. Proiectul congruei este bazat pe teoria asta și biserica unită a făcut pasul cel dintâi spre a pierde caracterul ei autonom național. Iată unde a dus accentuarea neconținută a caracterului catolic al bisericii noastre unite, teorie pe care o întâlnim atât de des la

preoții uniți, iată unde a dus participarea prelaților uniți la conferințele episcopatului catolic.

Biserica catolică va absorbi biserica unită care va fi pe încetul maghiarizată. Singura notă ce o va deosebi va fi *ritul*. Preotul unit va avea dreptul să zică »Az ajtókat, az ajtókat!« (»Ușile, ușile!«) și să cânte »Iszaja bokázik« (Isaia dănțuiește). Precum se și cântă azi la Macău așa se va cere să se cânte, pe banii congruei, în toate bisericile ungurești.

Teoria opusă bisericii românești orientale este analogă: Nu există decât un singur ortodoxism, prin urmare o singură biserică ortodoxă și deci o singură autonomie ortodoxă. Ministrul nu vrea să cunoască un popor ortodox sârbesc, un popor ortodox românesc, etc., ci numai persoane de religie ortodoxă cari toți vor intra în singura autonomie generală ortodoxă.

Ministrul nu admite că biserica orientală românească să aibă prin statutul organic mai multe drepturi decât biserica orientală sârbească care nu are acest statut organic, căci, zice, ortodoxismul din țara asta nu poate avea două feluri de drepturi, mai mari și mai largi la români și mai înguste la sârbi. Pentru el nu statutul organic al bisericii românești este normativ, ci constituția bisericii sârbești, minoră față de cea românească, majoră.

De-aici mai este un singur pas până la contopirea celor două biserici, asimilând pe cea românească celei sârbești, ca mai slabă.

Mai trebuie făcut ultimul lucru: trebuie

FOIȚA ZIARULUI «TRIBUNA».

Țesăturile țărănești.

De Ioan Russu-Șirianu.

Pentru zelul și activitatea în ce privește dezvoltarea industriei române, dnele Maria Cosma (Sibiu), Victoria Erdeli (Orăștie) și Elena Hossu (Deva) sunt vrednice de lauda întregii români. Atelierele ce au înființat, pe deoparte pentru perfecționarea țărancilor în industria de casă, pe de altă parte pentru confecționarea diferitelor obiecte ce se caută și la noi, — apoi frumoasele expozițiuni ce au aranjat, sunt tot atâtea titluri de glorie pentru domnia-lor.

Pentru desăvârșirea operii începute nu-i destul însă numai atâtea, ci e necesar ca să se întreprindă o vastă și energică acțiune pentru cucerirea piețelor străine.

Se înțelege, asta reclamă și concursul altor factori economico-naționali dela noi. Atelierele dela Sibiu și Orăștie, dupăcum sunt informat, nu dispun de capital îndestulător pentru a se putea avânta la o acțiune în vederea piețelor străine. Angajarea a sute de țărance, cari să confecționeze obiecte, de tot felul, ce s'ar putea desface în străinătate și deschiderea unei prăvălii în vre-un centru din străinătate, reclamă și bani și interesarea mai de aproape a cât mai multe persoane devotate acestei mari probleme economice naționale.

A ne mărgini, de pildă, ca la Viena, lângă capela românească să fie o cameră, un fel de ex-

poziție permanentă, cu lucruri românești, poate, să fie o dovadă de nobilă preocupare, dar nici decât o încercare serioasă de a deschide un debușeu pentru țesăturile noastre țărănești, fără păreche în Europa! Ci trebuie să se organizeze prăvălii în regulă. Iar că asta s'ar renta, dovadă sunt nu numai cele săvârșite de »Furnica« din București, care a ajuns să desfacă țesături și broderii țărănești și în străinătate, ci mai putem învoca și alte dovezi. În Abbazia am văzut două prăvălii — a unui german din Boemia și a unui ovreu din România — pline numai cu țesături țărănești. Amândoi negustorii trăiesc și desigur, fac parale, numai vânzând covoare și fețe de mese țesute în — Toronto!, marfă ce nici nu se poate compara cu lucrurile admirabile ce se confecționează la Orăștie și Sibiu.

Nu-i greu de închipuit ce vânzare bună n'ar face acești negustori dacă ar fi în legătură cu amintitele ateliere românești. Și ce câștig nu s'ar putea realiza dacă însuși atelierele române ar avea acolo ori la Fiume o prăvălie... Eram, întâmplător, în orașul maritim, când pe marele vapor »Carpathia« sosiseră acolo o mulțime de englezi excursioniști. În oraș au stat uimiți și cumpărau din greu obiecte dintr'o prăvălie așa zisă — *orientală* (niște obiecte turcești confecționate prost în vre-o fabrică vieneză ori în alt oraș nemțesc!...) Parcă-mi era năcaz și-mi venea să strig: Dar să vedeți țesăturile românești!... Și mă gândeam ce afacere rentabilă ar fi să ai în oricare oraș o prăvălie cu minunate obiecte țesute și brodate de țărancele române.

Mai zilele trecute a fost pela noi milionarul american Williams Richardson. I-am aratat Albu-

mul Comșa. Nu-i venea să creadă că i-se înfățișează copia industriei de casă a unor țărance... Zicea că asta-i artă desăvârșită, rafinată. Iar când i-sau arătat anume lucruri, un costum întreg, a rămas uimit. Spunându-i prețul, a zis că în America ar părea ieftin și când s'ar cere de cinci ori atâta.

Nu ne lipsește decât organizarea, pentruca din darul dumnezeiesc ce-l au țărancele noastre de-a fi artiste înăscute, să deschidem un izvor de îmbogățire națională.

Doamnele din fruntea celor două ateliere să facă deci apel la bărbații din fruntea institutelor financiare române și fie că s'ar înjgheba o societate în vederea dezvoltării atelierelor și a organizării unor prăvălii, fie că s'ar obține ajutoare anuale dela băncile românești, — dar să se facă odată începutul pentru punerea la cale a unei afaceri, care ar fi nespuse de rentabilă... Să se facă o încercare la Fiume de pildă, unde avem un comerciant român harnic și însuflețit, pe d. F. A. Degan, care se și pricepe și ar și face din zel național tot ce se poate pentru reușita cauzei.

Atâtea bănci îmbogățite din truda țaranului român, și atâția fruntași români cu stare materială bună, să nu fie în stare s'ajute, ca atelierele din Sibiu și Orăștie să și îndeplinească o atât de înaltă misiune?

organizată biserica ortodoxă ungurească. Parohiile ortodoxe din Szentes și Hódmező-Vásárhely au fost confiscate pentru scopul acesta părților litigante românești și sârbești. Ele vor forma celulele cele dintâi ale bisericii ortodoxe ungurești care va fi pusă sub un episcop probabil în Budapesta, pe care îl va sfinți patriarhul Bogdanovici pe care guvernul a izbutit după multe lupte să-l impună bisericii sârbești anume cu scopul acesta.

Și acum se înțelege și scopul ascuns pentru care guvernul sprijinește burdismul în biserica noastră. Cu ajutorul presiunii administrative la alegerile sinodale, guvernul va câștiga o majoritate și prin ea un om cu care să înceapă și să desăvârșească munca de distrugere a bisericii noastre naționale și contopirea ei cu noua biserică ortodoxă ungurească.

Când contopirea asta va fi desăvârșită, atunci se va face ultimul pas. Prin mijlocul congruei preoții vor fi siliți pe încetul să introducă limba liturgică ungurească, întocmai ca în biserica unită. Pentru cei ce se împotrivesc este creată dispoziția cea mai nouă din legea congruei după care ministrul poate în caz de nevoie să suprimă congrua nu a fiecărui preot în parte ci și colectiv unei dieceze întregi care ar îndrăzni să nu se supună dorințelor ministrului. În felul acesta, guvernul vrea să înfrângă rezistența nu a preoților numai, săraci și izolați, ci și a conducătorilor lor, ațâțând preoțimea împotriva episcopilor și forurilor superioare dacă acestea prin atitudinea lor națională ar răpi congrua preoțimei lor. Cu timpul congrua ar ajunge astfel, dacă autoritățile bisericești ar rezista, să se ordonașe numai bisericii ortodoxe ungurești sau ungurite.

Azi planul acesta pare o fantomă inspirată cel mult de temerile noastre exagerate. Măine, într-o decenie cel mult, ea va fi o crudă realitate. E un plan conceput cu dialectică de iezuit și va fi executat cu o stăruință și cu viclenie infernală.

Oare putea-va el să întoarcă pe preoții noștri, cari azi dănuiesc în jurul congruei și bagă în soboarele bisericești calul troian adus din Budapesta cu arginții lui Iuda?

Am arătat tot planul diavolesc al d-lui Apponyi. Să mai adaugăm încheierile ce rezultă pentru noi? Nici hotărârea cea mai sălbatică nici cuvântul cel mai fanatic nu ar putea să spuie ceia ce simțim și gândim cu toții în fața lui și pentru aceia lăsam pe cetitori să și-le mărturisească singuri.

Wekerle asupra situației externe. Pretutindeni în țară vestea revirementului pașnic a umplut inimile de nădejdea păcii și se crede că deja Luni ori Marți, săptămâna viitoare, guvernul va confirma și oficial revirementul pașnic. În preajma vacanțelor de Paști — după cum anunță zările din Budapesta — ministrul președinte,

d. Wekerle, va rosti un expozeu asupra situației externe.

Mandatul lui Șeghescu contestat. Citim în zările ungurești, că Demian Tincu și soții au atacat mandatul gloriosului deputat al Oraviței, Șeghescu, cerând camerei să nulifice alegerea dela Oravița și să fixeze o nouă alegere. Afară de lungul pomelnic de atrocități administraționale și de corupțiuni abjecte, mandatul lui Șeghescu va trebui contestat și pe motivul, că numele acestui chilipirgiu politic nu se găsește înscris în listele electorale nicăiri.

Ajurnarea camerei. Un ziar din capitală are informația că Luni ori Marți, înainte de Paști, camera va fi ajurnată până în 19 April. În acest restimp de vacanțe președintele însă va putea să convoace camera, dacă evenimente neprevăzute ar cere imperios aceasta.

Studii statistice.

De Eugen Brote.

X. Românii din Treiscaune și Ciuc.

Teritoriul limbei române nu se hotărăște spre nord-est pe cîmpia Țării-Bîrsei, cu toate că de-aci pornește secuimea, care aparține teritoriului limbei maghiare. Din masa compactă a românilor așezați la poalele munților Făgărașului și ai Brașovului se întinde o fâșie îngustă de pământ locuită de români, care înconjoară partea estică și nordică a secuimei. Pornind din munții Buzăului această fâșie se întinde peste munții Brețului, ai Ciucului și ai Giurgeului pînă în munții Birgăului, unde se împreună iarăși cu masele compacte ale românilor. Ea este oarecum un pod firesc între rominii dela sud cu cei dela nord. La capătul sudic al fâșiei găsim un grup de 3 sate românești puternice, apoi se înșiră ca un cordon sub poalele munților 17 sate dela Heghig pînă la Poiana-sărată, la trecătoarea Oituzului. Din valea Oituzului pînă în valea Troțușului, masivul munților încheiat n'are dealungul frontierei formațiuni de sate. În valea Troțușului este așezat satul Ghimeș, și mai spre nord Bicazul în valea ce poartă același nume. Tot spre nord avem în valea Bistriței, Borsecul, Tulgheșul, Corbu și Bilbor. Toate aceste văi trec frontiera și se scurg în Siret. La izvoarele Murășului găsim pe cîmpia Giurgeului un grup de 5 sate, la capătul nordic al fâșiei, care sunt despărțite prin șirul de munți ai Giurgeului de satele de frontieră, au însă legături firești între ele prin valea Bicazului, a Rutei și a Bistriței. Între Bilbor și Birgău stă la mijloc Pietrosul și împiedecă orice comunicație directă.

Pe această fâșie de pământ lungă sunt peste tot 34 sate, 16 românești și 18 maghiare. La 1880 se aflau 57.967 locuitori, din cari partea mai mică, 22.307 erau așezați în satele românești și 35.660 în satele maghiare. Românii în număr de 24.947 constituiau 43.36 proc., din populațiune; 18.550 se aflau în satele românești și 6.397 în satele maghiare. Celelalte naționalități, cari numărau 33.020 locuitori și constituiau 56.64 proc., se repartizează pe satele românești cu 3757 și pe cele maghiare cu 29.263. În această cifră a naționalităților neromânești se cuprind și membrii acelei formațiuni etnice hibride, cari se numesc ei înșiși »valahi«, vorbesc limba maghiară și aparțin bisericii răsăritene de ambe confesiunile. Acestor români maghiarizați, cari se găsesc nu numai în Treiscaune și Ciuc, ci și în comitatul învecinat al Odorheiului, ne rezervăm a le dedica un capitol deosebit în decursul cercetărilor noastre.

La anul 1900 populațiunea în aceste 34 sate număra 73.786, va să zică a crescut cu 15.819 (1.36 proc. anual). Numărul românilor a sporit la 32019, adică cu 7144 (1.43 proc. anual) Celelalte naționalități au ajuns la 41695, creșterea lor este de 8675 (1.31 proc. anual). Românii au sporit deci ceva mai bine ca ceilalți și proporția națională a populațiunii s'a modificat în favorul românilor. Românii constituiesc acum 43.50 proc. și ceilalți 56.50 proc.

În satele românești rominii au sporit dela 18550 la

22.393, (un sporiu de 4853 sau de 1.30 proc. anual), iar ceilalți s'au urcat dela 3757 la 6743 (un sporiu de 2986 sau 2.93 proc.). Această creștere mare a neromânilor să explică prin o invasiune, care a avut loc în satul românesc Ghimeș. Acest sat este înregistrat în numărătoarea dela 1880 cu 1121 români și 1021 alții; în cea dela 1890 cu 1494 români și 1295 alții, iar în cea dela 1900 cu 1360 români și 3053 alți. Este evident că acest spor de 1758 neromâni nu putea să se producă decît în formă măiestrită, prin invasiune s'au colonizare. Lucrările pentru o cale ferată internațională, care s'a construit prin acest pas vor fi servit de ocaziune binevenită pentru atragerea coloniștilor mai ales maghiari. Viitorul va dovedi dacă aceasta colonizare este definitivă s'au numai trecătoare. Considerind Ghimeșul între satele românești așa precum era el încă la anul 1890 avem în satele românești la anul 1880 18.550 români (83.16 proc.) și 3757 alții (16.84 proc.) iar la 1900 23.393 români (77.63 proc.) și alții (22.37 proc.). Dacă îl scoatem din șirul satelor românești și îl considerăm ca sat maghiar precum să prezentă la 1900, avem în satele românești la anul 1880 17.429 români (87.44 proc.) și 2763 alții (12.56 proc.), iar la 1900 22.033 români (85.66 proc.) și 3690 alții (14.34 proc.) În orice caz dar românii sunt împinși înapoi în satele românești de celelalte popoare.

Slăbirea pozițiunii românilor în satele românești este însă pe deplin compensată prin întărirea ei în satele maghiare. La anul 1880 erau în satele maghiare 35.660 locuitori, din cari 6397 români (17.93 proc.) și 29.263 alții (82.07 proc.), iar la anul 1900 avem 8698 români (19.92 proc.) și 34.952 alții (80.08 proc.). Românii au sporit cu 2301 sau pe an cu 1.80 proc., iar celelalte naționalități cu 5689 sau pe an numai cu 0.97 proc. Prin sporiul lor mai mare ei au dobîndit două procente întregi, cu toate că în satul maghiar Păpăuț (Papolecz) a avut loc o altă invasiune de elemente neromânești.

Lupta aprigă între aceste două popoare pentru stăpînirea etnică a țării, ce să manifestă prin aceste cifre de creștere și scădere a populațiunii în total, să poate urmări și constata pentru fiecare sat în particular.

Din cele 16 sate românești Ghimeșul trebuie de-o camdată scos ca pierdut. În 6 sate: Corbu, Poiana-sărată, Vâlcele, Arpăc și Vaslab Varviz majoritățile românești sunt amenințate prin o creștere relativ mică a românilor (0.45—0.90 proc.). În Varviz și Poiana-sărată, Vaslab majoritățile sunt încă considerabile, în Corbu însă românii numeră 883 suflete și minoritatea 450, în Vâlcele 537 români au în fața lor 204 alții, și în Arpăc diferența în majoritate și minoritatea este numai de 98 (678: 580). În restul de 9 sate procentul de creștere al românilor este pretutindeni mare și majoritățile lor par asigurate. Românii sporesc: în Boroșneul-mic cu 1.20 proc. (801 români și 565 alții cari scad), în Bilbor cu 1.35 proc. în Bicaz (cu Dămue și Valea-Jidanului) cu 1.40 proc. (5735 români și 633 alții), în Dobrlău, Arini și Șermaș cu 1.50 proc. în Sita-Buzău cu 1.80 proc., în Intorsura-Buzăului cu 1.90 proc., și în Vama-Buzăului cu 2.25 proc.

Din cele 18 sate maghiare majoritățile par asigurate numai în 8: în Borsec, Zăbala, Păpăuț, Ojduța, Hoghiz, Ozun, Ditro și Tököröpatak. La Brețcu minoritatea românească este considerabilă (1093 români și 1882 alții), românii însă în acești 20 ani nu numai n'au sporit ci au scăzut în mod absolut la număr. În celelalte 9 sate maghiare românii prin numărul considerabil și mai ales prin procentul lor mare de creștere amenință majoritățile maghiare. La Tulgheș sunt 894 români (2159 alții) și sporesc cu aproape 1 proc.; la Chezi-Mărtănuș sunt 375 români (675 alții) și sporesc cu 1.50 proc.; la Covasna sunt 769 români (3278 alții) și sporesc cu 1.95 proc.; la Zagon sunt 1748 români (3101 alții) și sporesc cu 2.60 proc.; la Dopea sunt 165 români (454 alții cari scad) și sporesc cu 3.60 proc.; la Chichiș sunt 160 români (1010 alții) și sporesc cu 2.50 proc.; la Dobolii-de-jos sunt 480 români (914 alții cari scad) și sporesc cu 3 proc.; la Heghig sunt 1066 români (1253 alții) și sporesc cu 3.45 proc. micul sat maghiar Ariusd a fost cucerit de români (222 români și 221 alții).

Din România.

Aniversara proclamării regatului. Azi 27 Martie, se împlinesc 28 de ani dela memorabila zi a proclamării regatului și primului rege român, în persoana Domnitorului Carol I.

Pentru sărbătorirea acestei aniversări, se va o-

**Dacă vrei să ai
frumoasă folosește
Crema de lapte benzoe**

originală a lui KÁRPÁTI,

pentru că este unicul cosmetic pentru mîni și pentru față. Îndepărtează de m-nune pistruiele și toate necurătențiile pielii, 1 borcan 1 cor., care ajunge pentru 2 luni. Expedierea la comanda de 6 borcane francată. Se poate căpăta dela preparatorul **Kárpáti János farmacist în Arad, Boroș-Béni-tér Nr. 15**; precum și dela drogueriile și prăvăliile de parfomuri din Arad. Magazin principal în Budapesta: farmacia Török József Király-utca Nr. 12. Afară de crema lapte benzoe originală a lui Kárpáti prevăzută cu marea de scutire ce se vede a-i alta să nu folosiți nici să primiți. Să vă păziți de imitațiuni!

ficia un Te-Deum la Mitropolie, de către însuși I. P. S. S. Mitropolitul Primat, la orele 10 dim., în fața d-lor miniștri, a d-lor senatori și deputații a autorităților civile și militare.

După terminarea Te-Deumului va avea loc o paradă militară în curtea Mitropoliei.

Orașul va fi pavoazat.

În dimineața aceleiași zile se oficiază un Te-Deum și la biserica catolică din str. Fântânei.

Un prefect model. Retragerea doctorului N. Lupu din demnitatea de prefect al județului Fălciu a produs regrete unanime. Atitudinea hotărâtă și munca uriașă — scrie »Neamul Românesc« într'unul din numerile sale ultime — pe care a depus-o acest prefect în serviciul unei mari de mintuire a neamului, sunt în parte cunoscute și după cuviință apreciate.

D-rul Lupu a fost sprijinit și încurajat în acțiunea lui de toți românii cinstiți din județ, fără deosebire de culoare politică sau de clasă. Sunt mari proprietari, cari au făcut mari jertfe pentru școli, pentru biserici, pentru săteni și acestea a-nume pentru a sprijini opera d-rului Lupu.

Vestea plecării d-rului Lupu din prefectură a produs o adâncă părere de rău, iar conștiința națională s'a manifestat cu energie, călcând în picioare barierele partidelor.

Dela senat. D. Anton Carp, ministrul agriculturii și domeniilor, a depus ieri pe biroul senatului, proiectul de lege, votat de adunarea deputaților, pentru arendarea moșiilor statului, Casei Școalelor și Casei Bisericilor, obștiilor țărănești. Proiectul a fost primit cu aplauze de către d-nii senatori.

Tot ieri, d. ministru Anton Carp, a depus pe biroul senatului proiectul de lege prin care ministrul agriculturii este autorizat să ceară deschiderea unui credit de 500.000 lei pentru a cumpăra lucernă, care să fie distribuită la țărani.

300 de izlazuri comunale. Cel mult într-o lună, ministerul de interne va pune 300 comune în posesiunea izlazurilor comunale, chiar înainte de a se face contractele de vânzare, cumpărare și măsurătorile.

Ministerul de interne a hotărât, spre a nu pricinui întârzieri păgubitoare țăranilor că comunele vor putea intra imediat în posesiunea acestor izlazuri, urmând ca formalitățile legale înaintea tribunalelor să fie îndeplinite ulterior.

Ministerul va face azi cunoscut această dispozițiune celor în drept.

Țăranii își vor putea trimite de îndată vitele la pășune, utilizând chiar partea prevăzută în lege pentru cultura plantelor furajere. Cu chipul acesta, până la 1 Aprilie a. c., 300 comune din țară vor fi înzestrate cu izlazuri.

Artistice. Duminecă 15 Martie, va avea loc în palatul Ateneului deschiderea expoziției anuale de pictură, sculptură și gravură a societății »Tinerimea artistică« de sub înaltul patronaj al A. S. R. Principesa Maria.

Peste 50 artiști din cei mai însemnați în țară, în frunte cu A. S. R. Principesa Maria, participă cu lucrările lor la această expoziție.

Burdismul în biserică.

Isbânda burdismului în Ciacova.

Din multe părți se semnalează, — spre bucuria tuturor românilor de bine, — rușinoasa înfrângere a burdiștilor. — Din cercul Ciacovei, — durere — trebuie să vestim triumful celor piștriți la mațe. Conferința ținută în Ciacova în conformitate cu conferința centrală din Lugoj a candidat deputații în sinodul eparhial pe domnii Dr. Iuliu Coste și Gheorghe Breban. Notez, că candidarea dlui Gheorghe Breban s'a făcut în buna credință, că e naționalist. Nici nu s'a ex-

pediat din Lugoj manifestul cunoscut, când ne pomenirăm, că d. Gheorghe Breban, după o prealabilă consfătuire cu Dr. Regman și Dr. Ionescu, a declarat-o pe față, că e burdist și regretă că nu a candidat la alegerile dietale trecute cu programul lui Burdia, în care caz de sigur ar fi izbutit și azi și dânsul ar avea vr'un titlu mare, sau vre-o distincție. Nici nu am intrat în toila alegerilor, când ne sosește vestea tristă, că din bunăvoința dlor Breban și Gruescu, protopretorii citează pe toți primarii diferitelor comune dându-le ordin, ca să facă tot posibilul pentru a-le asigura învingerea. Urmarea a fost, că îndată întregul aparat oficial al stăpânirii s'a pus în mișcare în contra dlui Dr. Iuliu Coste. Notarii și plăcieșii satului se întreceau în corteșire. Preoții cari au cooperat la căderea naționalistului protopop Pinciu, înainte de a ordona votarea au influențat în mod nepermis alegătorii, ducându-i în eroare, că numai d. Breban și Gruescu sunt candidați, pentru cari nu s'au rușinat a corteși în decursul votării dela masa prezidială. În modul acesta au prostiț poporul unii preoți și cărturari ai săi, în loc să-l lumineze asupra drepturilor sale constituționale și să-l lase să urmeze bunul său simț și iubirea sa de biserică.

Românii de bine din cerc ar fi dorit, ca cel puțin învingerea dlui Dr. Iuliu Coste să o asigure, căci dânsul a dat eclatante probe despre iubirea sa de neam și biserică, a luat parte cu cinste și demnitate la luptele purtate în reprezentanța comitatensă și a biciuit în mod necruțător demoralizarea în biserică și dorul de căpătuială cu ori și ce mijloace, a fost un vrednic apărător al drepturilor poporului în totdeauna și ori când a cerut necesitatea a fost la postul său.

Știind dl Breban, că principiile d-sale, — întrucât va fi având principii, — sunt diametral opuse principiilor, de cari se propovăduiește dl Dr. Coste, și-a căutat seamă și l'a găsit în persoana dlui învățător Ioan Gruescu din Cebza, folosinduse de toate mijloacele iertate și neiertate, a agitat în contra dlui Dr. Iuliu Coste afirmând naintea poporului, că Dr. Coste ar fi burdist și nu el.

Spre orientarea on. public vreau să spui cine este d. Gruescu din Cebza.

Ca învățător și-a câștigat diplomă de recunoștință pentru predarea limbii ungurești, nu știm însă să se fi învrednicit de o atare distincție din partea organelor școlare confesionale. Ținta lui e să fie considerat și de român bun și de adict al ideii de stat. Fiindcă se jenează a recunoaște, că e burdist, afirmă, că e partizan al Drului Iosif Olariu, dacă va veni o nouă alegere de episcop. (Deci cunoscuta apucătură a »junimiștilor« fa-raoni. N. R.).

D. Breban e mai sincer și mai lipsit de simțul pudoarei, — dânsul nici nu se mai jenează a se afirma ca burdist și încât ar avea mai multă pricepere și rafinare, într'o bună dimineață d. Burdia s'ar vedea scos din șea.

Și acest om a avut nerușinarea de a candida cu program naționalist, de a seduce ani de-a rândul un cerc electoral, de a abuza de cel mai curat simțământ național a sute de oameni cu inimă și conștiință curată! *Tempora mutantur, sed nos non mutamur.*

D. Breban își poate schimba mantaua, — elementul cinstit al poporului din cerc însă rămâne mai departe pe lângă purtătorii credincioși ai ideilor mărețe și precum a luptat pentru realizarea acestor idei cu d. Breban, — tot așa, ba și mai inverșunat va lupta contra dlui Breban. — S'a putut convinge și din cazul prezent, că pe d-sa numai aceia l-au sprijinit, cari au votat la poruncă, cari n'au nici idealuri, nici convingere (*similis simili*), iar elementul inteligent și independent al poporului a fost pentru zelosul naționalist dl Dr. Iuliu Coste.

Spre mare mângaiere ne servește, că între primarii comunali unii nu s'au înjosit a să face uneltele stăpânirii, ci au dovedit, că sunt bărbați hotărâți și caractere adevărate românești. Indesebi

primarul din Ciacova, valorosul fruntaș Constantin Diminescu și cel din Lighet, harnicul econom Nicolae Secoșan. Cu bravură s'au purtat și economii deștepti din Ciacova și Ghilad, îndeosebi Nicolae Uzon, Dimitrie Musteți, Gheorghe Musteți, Ioan Franți, Gheorghe Gadean, Nicolae Moise, Alexandru Erja, Ion Lăpădat, Iosif Magda și alții.

Primarul din Lighet Nicolae Secoșan fiind și dânsul citat la protopretor nainte de alegere, când i-sa spus, ca să lucre contra dlui Dr. Iuliu Coste, fără șovăire a declarat că, »încât d-ta dle protopretor voiești a mă folosi și pe mine pentru astfel de servicii, mai bine îți pui la dispoziție postul meu, pentru că în afaceri interne bisericesti nu mă pot lăsa influențat de nime« și voind a încunjuura eventuale persecutări, fără amânare și-a înaintat demisiunea.

După ce abia ne desmetecirăm din trista realitate — că preoții din cercul nostru în înțelegere cu d-nii Breban și Gruescu trântiră pe naționalistul și inteligentul protopop Ioan Pinciu, deja s'a răspândit o altă veste tristă despre căderea dlui Dr. Iuliu Coste, — iar un glumeț fruntaș țăran din Ciacova a zis: »Au ajuns în sinod doi oameni, cari i-și întorc căbănița precum suflă vântul. Și unul și altul e ca coada găinei: vântul o închide, vântul o deschide«. Aceasta caracterizare nu mai are lipsă de comentariu.

Veritas.

Corpurile legiuitoare române.

Senatul.

Ședința dela 11/24 Martie 1909.

La orele 2.30 p. m. d. C. Climescu ocupă fotoliul preșidențial.

Pe banca ministerială d-nii Spiru Haret și Toma Stelian.

P. S. Sa episcopul Canon al Hușilor raportându-se la învinovățirile aduse Sfântului Sinod, că nu corespunde sarcinilor sale, biserica neavând la îndemână nici un mijloc prin care să răspundă, P. S. Sa se face interpretul membrilor Sfântului Sinod, arătând că aceste învinuiri sunt nedrepte și că sentimentele cari călăuzesc pe toate căpeteniile bisericeii sunt: dragostea de țară și de credința strămoșească, dorința de înălțare a bisericeii noastre. Cuvântarea Prea Sfântului Părinte a fost urmată de aplauze prelungite.

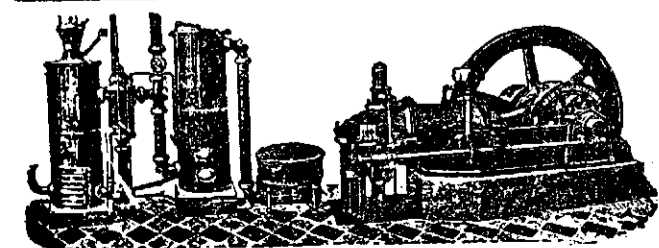
D. Haret, ministrul cultelor, vorbind despre proiectul reformei Sinodului, adus în discuție de atâtea zile, proiect care a fost pe larg studiat și făcut de 5 ori înainte de a fi prezentat, arată că această lege a dat naștere la o discuție frumoasă, dar inutilă, când ea s'a referit la canoane. A fost inutilă, pentru cuvântul că această lege are un caracter pur administrativ și nu atinge, nu schimbă nimic din starea actuală a Sinodului.

Vorbind despre canoanele întocmite pe vremuri și corespunzătoare unor anumite trebuinți, d. ministru al Cultelor arată că aceste canoane nu pot servi ca punct de sprijin într'o asemenea discuție, și cu atât mai puțin ele se pot cerceta, studia și discuta într'o ședință de corpurile legiuitoare.

Ținta pe care am urmat-o, zice d. Haret, a fost aceia da a crea o lege care să realizeze o mai bună funcționare administrativă a bisericeii, și în acest scop, am evitat orice atingere sau referire la canoane, căutând să nu dau nici un caracter personal acestei legi, ascultând părerile tuturor Sfinților Prelați și ale tuturor laicilor cari au discutat chestiunea.

Oricâtă pronunțată deosebire de vederi ar fi între mine și acei cari judecă legea aceasta, nu se poate să nu i-se recunoască spiritul larg și intransigență de care e însuflețită.

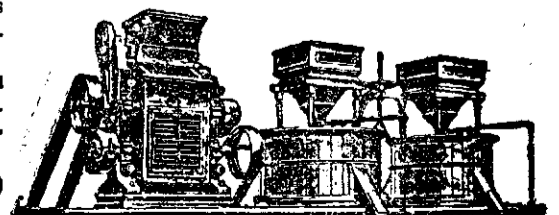
Legea dela 1872 a fost lăsată aproape neatinsă în fond și în formă, neavând, în articolele atinse, decât intenția de a asigura o mai bună administrație în biserică.

Motoare de gaz aerian, de încălzit cu cărbuni de lemn, cocs și cărbuni buni, cel mai ieftin mijloc, fără fum, miros și pericol. Consumarea pe orară de 0.8-2 fileri și putere de un cal.

Motoare de benzină și locomobile de benzină cu cele mai favorabile condiții de plată și cu garanția cea mai mare. Construire de moară după sistemul cel mai bun.

TIVADAR HOFFMANN
inginer mehanic antreprenor de clădiri de moară, în (Szeged)
Seghedin.

Cât despre arhierii titulari, cari există nu de 37 de ani, ci de mai mulți ani, eu nu vreau să mă bag într'o discuție pur canonică și să-i declar de canoni sau necanonic. Mă întreb, însă, de ce s'ar desființa acești arhierii, când ei nu constituie nici o piedică și când ei răspund unor reale trebuințe ale poporului.

O altă chestiune agitată e aceea a lărgirii cercurilor eligibililor. Din dezbateri, am constatat că nimeni nu a fost contra acestei măsuri. Și așa și trebuia. Căci oricine întrunește condițiile de alegere, are dreptul să ceară să fie ales.

După frumoasele și bine documentatele cuvântări ale Înalt Prea Sfinților Mitropoliți, nu mai pot vorbi eu în chestiunea canonicității; mă mulțumesc să spun însă că mai hotărâtor decât orice canon e modul de funcționare al bisericilor ortodoxe vecine. Clerul Transilvaniei a fost odinioară obiectul unor discuții și ținta unor învinovățiri ca acele cari, drepte sau nedrepte, se aud la adresa clerului României. Și remediul acestei stări a fost înființarea Consistorului de către Șaguna.

Legea de față nu are alt scop decât înființarea acestui nou organism, menit să dea aceleleaș roade.

S'a spus că legea e obscură și-mi pare rău că nu mi-s'a spus unde anume e obscură.

Firește, că în discuția pe articole, n'am să mă opun la clarificarea expresiilor, acolo unde va fi nevoie.

În lege se spune, că acest organ, e o anexă a Sfântului Sinod și socotesc că aceasta e de ajuns pentru a arăta raporturile dintre Sf. Sinod și Consistoriu, e de ajuns pentru a arăta că acest Consistoriu dă un vot consultativ.

S'a spus că legea e anticonstituțională. Să vedem, dacă această afirmare e în conformitate cu adevărul. În Divanul adhoc, între dezideratele exprimate vedem pe aceea a păstrării unității credinței și pe aceea a înființării unei autorități centrale. Dar la aceasta a doua dorință se prezintă un amendament, care cere ca pe lângă vorbele «autoritate centrală sinodală» să se adauge și acele de «pe lângă care va fi și preoțimea reprezentată».

Arun când o privire asupra diferitelor stadii prin care a trecut Unirea celor două principate, întrunite în persoana lui Cuza, considerând diferitele mijloace pe cari separatiștii le întrebunțau pentru a se opune unirii considerând că chestiunea bisericească era unul din cele mai de seamă arme ale separatiștilor, vedem și ne explicăm apariția tendinței de a se face și a se păstra o singură autoritate centrală sinodală, iar nu una la Iași și una la București.

Acestea zise, cred că nu mai am nimic de spus cu privire la neconstituționalitatea legii propuse. Înainte de a încheia însă, dator mă simt să mă opresc asupra atitudinii P. S. S. Episcopul de Roman și să spun că a fost pe nedrept alarmat, declarându-se cu anticipație contra legii și declarându-o de erezie.

Oricâte învinovățiri s'ar aduce activității statului român, e un fapt absolut real că am progresat mult în ultimele decenii. Adevărul e însă că pentru a lua parte din plin la viața marilor popoare, trebuie să ne încordăm puterile, să primim transformările de cari se simte nevoie în viață, să rupem cu stările autonome a căror menținere se cere, de multeori cu o exagerată stăruință. Proiectul meu de lege, e un pas înainte. El nu e perfecția, nu e idealul, însă îl va prileji, îi va da puțința să vie, această perfecție, peste oarecare trecere de timp.

Legea mare, dela care nimeni nu se poate sustrage, e evoluția. Și această lege, de toți respectată, se vede manifestându-se mai cu greu în biserică. M'am mulțumit cu acest puțin pe care noua lege îl aduce în starea bisericii, așteptând ca ziua de mâine să aducă mai mult, să desăvârșească. (Aplauze prelungite).

Se pune la vot și se admite închiderea discuției generale.

Sedința se suspendă pentru 10 minute și la

redeschidere la orele 4 se începe discuția pe articole.

La art. 1 P. S. S. Episcopul de Roman propune un amendament în sensul eliminării aliniatului b, iar aliniatul c să devină b, adică la alegerea de Mitropoliți și Episcopi să nu ia parte și membrii Consistorului ci numai acei ai Sfântului Sinod.

D. N. Economu vorbește în acelaș sens, susținând amendamentul propus.

I. P. S. S. Mitropolitul Primat referindu-se la amendamentul propus de Episcopul Romanului arată că la asemenea alegeri, înainte vreme luau parte și boerii, în afară de fețele bisericești.

Se cere închiderea discuției. D. C. Arion vorbește contra închiderei, vrând să ceară explicațiuni dlui ministru al cultelor.

D. ministru al cultelor, răspunzând la întrebarea făcută, arată că în constituție e prevăzut la art. 21 că alegerea mitropoliților și episcopilor se va face după o lege specială, și legea e tocmai cea propusă.

Se admite închiderea discuției și trecându-se la art. 2, d. N. Enacovici propune un amendament în sensul precizării modului în care se va prezenta lista eligibililor.

Comitetul delegaților admite amendamentul astfel modificat: lista candidaților se va examina de către consistor care va vedea dacă întrunește condițiunile prevăzute.

D. C. Arion e contra amendamentului de oarece nu e lămurit cine întocmește lista candidaților.

D. ministru al cultelor răspunde că ministrul va întocmi lista iar consistorul va examina dacă acei cari candidează împlinesc condițiunile cerute.

Din Străinătate.

Polonezii amenință cu revoluția. Varșovia. — Partidul socialist polonez răspunde un manifest prin care amenință cu proclamarea revoluției, în cazul când Rusia se va amesteca în războiul austro-sârb.

Rusia și turburările din Balcani. La întrebarea, dacă Rusia este pregătită în acest moment pentru un războiu, răspunde ziarul german »Kreuzzeitung« din Berlin:

»Rusia trebuie să și construiască o nouă flotă. Se impun reforme în toate ramurile armatei. Cu câte-va zile înainte, a declarat Duma într'una din ședințele ei, că situația financiară a Rusiei este foarte slăbită și că mai are nevoie de mult timp până să se poată restabili. Dar nu sunt de cât câte-va luni, de când Menschikow, agitatorul contra Germaniei, scria în »Nowoje Wremja«: »Nu pot dori războiul cu Germania, pentru simplul motiv că suntem slabi și putem fi zdrobiți. Cât ar fi de natural războiul, el este o plăcere prea costisitoare și costă multe lacrimi și pe învingător«.

Ce impresie ar produce un ordin de chemare în poporul rusesc, în acărui amintire este încă dezastrul suferit în războiul cu japonezii? S'ar lupta el d. ex. cu Germanii, cu cari îi leagă atâtea interese comerciale și economice? Credem, că majoritatea Dumei va protesta contra unui astfel de războiu. Nu s'ar încumeta Rusia într'un războiu nici cu Austria, nici cu Franța.

Chiar un ofițer rus scria zilele trecute într'o revistă militară: »Mai mult decât ori când, pacea este acum pentru noi o necesitate. Un nou războiu ar fi o nouă nenorocire. Guvernul nostru trebuie să profite de învățăturile de până acum și să caute cu toată puterea caracterului și a voinței să înăbușe focul, care amenință să izbucnească«.

Astfel gândește un soldat rus, care desigur, că nu se retrage dinaintea dușmanului; astfel

vor gândi și milioanele de patrioți ruși. Oare Iswolski să nu simtă marea răspundere pe care o poartă pe umerii săi? oare Kokowzew vrea să mai înmulțească cu milioane datoria Statului rusesc?

Pe calea păcii.

Revirementul din Belgrad, provocat de recunoașterea anexării prin guvernul rus, a potolit foarte mult spiritele și evoluția crizei merge spre o soluțiune pașnică. Focarul cel mai primejdios al războiului, ațâțarea populației sârbești s'a mai ostoiat pare-că și primejdia războiului pentru o clipă cel puțin e înlăturată.

Totuși calea păcii încă nu-i netezită definitiv, ci e sămănată cu primejdii. Reiese tot mai mult că Anglia face anevoințe, nevoind să recunoască anexiunea, deși Rusia a recunoscut-o.

În toată criza asta Marea-Britanie a jucat rolul intrigantului iar acum, când și figurantul ei, Rusia, s'a retras, rolul ei iese lămurit la iveală.

Știrea despre fuga prințului Gheorghe se desminte. În scupcina din Belgrad primul-ministru Novacovici a declarat că regele va hotărî asupra abdicării prințului.

Prințul Gheorghe reabilitat.

Telegramele anunță, că prințul Gheorghe nu s'a refugiat în străinătate, ci a rămas în Belgrad. Partidul războiului stăruie pentru reabilitarea lui. Guvernul a dat un comunicat în chestiunea morții lui Colacovici, desvinovățându-l pe prințul Gheorghe. Ministrul președinte Novacovici, interelat ieri în scupcină, a răspuns că prințul Gheorghe e victima intervertirilor tendențioase ale presei. Se crede că prințul își va retrage abdicarea la dorința regelui, dar de-ocamdată va fi ținut de parte ca să nu turbure desfășurarea pașnică a conflictului.

Regele va decide asupra renunțării.

Se anunță din Belgrad: Consiliul de miniștri a decis să lase regelui, care este capul dinastiei, deciziunea asupra abdicării principelui de coroană. Mâine se va publica declarațiunea scrisă a lui Colacovici și procesul-verbal al autopsiei de unde rezultă că nici o vină de moartea lui Colacovici nu cade asupra prințului.

Germania va sprijini pe Austro-Ungaria.

Se comunică din Paris, din sorginte diplomatică că Marți s'a ținut la Petersburg un consiliu de miniștri, care a durat până la miezul nopții. Sfatul guvernului german a făcut o adâncă impresiune asupra consiliului de miniștri.

Guvernul german a declarat cabinetului rus că Austro-Ungaria este ferm decisă să apere cu ultima energie drepturile ei asupra Bosniei și Herțegovinei. A mai declarat că în caz de războiu Austro-Ungaria poate compta pe întreaga forță militară a Germaniei.

Austro-Ungaria nu cere altceva decât recunoașterea ordinii existente.

Retragerea lui Iswolsky.

Iswolsky ar fi luat hotărârea să se retragă în momentul când s'a convins că Ru-

Fabrica de spălat cu aburi

„KRISTALY“

Kristály gözmosó gyár, Kolozsvár, Pályaúdvár.

Cu mașinăriile sale cele mai moderne, aranjată cu puteri electrice, spală, calcă și curăță albituri bărbătești și de dame, și tot felul de lingerie cu prețuri moderate.

— La o sumă ce trece peste zece cor., pachetul se retrimite porto-franco. —

sia nu va putea veni în ajutorul Serbiei, care e amenințată de Austro-Ungaria.

Ziarului »Lokalanzeiger« i-se comunică din Petersburg că retragerea lui Iswolsky trebuie atribuită influenței țarului.

Prințul va avea partizani convinși.

Renunțarea prințului Gheorghe n'a decurs în mod așa de simplu, cum se crede, deoarece prințul avea un partid puternic. Prințul Gheorghe are mulți partizani mai ales printre ofițeri, cari doriau că acesta să vină cât mai curând la tron, sperând cu modul acesta avansarea mai repede. Partizanii lui se ridică mai ales contra conjurațiilor, susținând că aceștia au făcut presiune asupra regelui ca să forțeze pe prinț la renunțare. Dispozițiunea războinică a mai scăzut de când s'au convins că Rusia a cedat.

Înțelegere între Anglia și Austria.

Se anunță din Paris: La ministerul de externe a sosit știrea că Austria și Anglia au ajuns la o înțelegere în ce privește formula relativă la anexarea Bosniei.

Pericolul războiului evitat.

Se anunță din Belgrad: În urma renunțării prințului Gheorghe la drepturile la tron, primejdia războiului pare a fi înlăturată.

Se crede că guvernul va introduce acum ordine în țară. S'au și dat trupelor dela graniță ordin să se retragă în interiorul țării.

Cuprinsul notei lui Grey.

»Frankfurter Zeitung« află că nota lui Grey, ministrului de externe al Angliei, are următoarele puncte:

1. Serbia trebuie să declare că recunoaște fără nici un încunjur, anexarea Bosniei și Herțegovinei către Austro-Ungaria.
2. Renunțând la aspirațiunile sale istorice va consimți la dezarmarea trupelor concentrate.
3. Restabilindu-se relațiunile normale, va începe direct negocieri cu guvernul austro-ungar.

La nota lui Grey au aderat deja guvernele din Petersburg, Roma și Paris. Dacă Serbia va accepta nota lui Grey atunci numitele puteri vor interveni la Viena, pentru ca să i-se dea Serbiei o garanție, că nu va fi atacată de Austro-Ungaria.

Protocolul austro-turcesc trebuie să fie supus unei conferințe europene.

Se telegrafiază din Paris: »L'Echo de Paris« află din Constantinopole că guvernul englez a încunoscător Poarta că protocolul austro-turcesc numai atunci va fi luat la cunoștință, când va fi fost deja supus unei conferințe internaționale.

Atentat contra podului din Semlin.

Contra tunarilor încredința cu păzirea podului căii ferate din Semlin s'a cercat un atentat. Mai mulți indivizi suspecți imbarcați pe o luntre s'au apropiat de pod, apoi au tras la țarm voind să meargă spre gară. Sentinela a tras mai multe focuri asupra lor, — la ce apoi au dispărut.

Prințul Gheorghe și-a retras abdicarea.

Din Belgrad se telegrafiază, că acolo s'a răspândit vestea, că prințul Gheorghe cedând dorinței tatălui său și-a retras abdicarea. Scupcina a hotărât să voteze încredere prințului Gheorghe.

Luptă lângă râul Drina?

Vestea, că lângă Drina s'ar fi dat o luptă între trupele austro-ungare și cele sârbești, al cărei rezultat ar fi fost din partea trupelor noastre 1 căpitan și 25 soldați morți, — ieri după amiază a produs în Viena o consternație foarte mare. Amănuntele nu se știu. Ministrul de războiu a declarat că nu are nici o cunoștință despre o astfel de ciocnire, dar de cumva ea s'ar confirma, va aduce-o la cunoștința publicului.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 27 Martie n. 1909.

Contra »Iobăgiei«, se știe, procuratura din Oradia a pornit proces de presă. Apărătorul dlui Russu Șirianu este distinsul avocat Dr. Aurel Lazar, care a făcut cererea de a se sista cercetarea, fiind fără nici o bază. Tribunalul a respins cererea, precum și cererea de a se traduce cartea incriminată pentru a se dovedi că toate afirmațiunile autorului sunt dovedite cu acte indiscutabile. Procurorul face însă proces pentru intenția cărții.

— **Școala industrială**, susținută de Reuniunea femeilor române din Sibiiu, între alte lucruri frumoase pregătește și odăjdii, aplicând și la acestea numai motive originale românești. Materialul, ce se întrebuițează la pregătirea odăjdiiilor, e de calitate cea mai bună. Preoții noștri ar face un lucru de laudă, dacă având trebuință de odăjdii, s'ar adresa cu comanda lor către școala amintită (Sibiiu, Strada Schewis Nr. 15). Suntem deplin încredințați, că cu odăjdiiile pregătite de școala industrială vor fi mulțamiți, fiind și mai frumoase și mai durabile ca cele confecționate de fabricile străine, cari nu se uită decât la câștig.

Reuniunea femeilor române din Sibiiu, prin confecționarea de ornate bisericesti nu umblă după câștig, scopul ei este a da ocaziune bisericilor noastre, ca să se prevadă cu ornate frumoase și trainice, și a introduce pretutindenea motivele de artă românească. Fără îndoială un scop nobil, care merită toată atențiunea din partea preoțimii noastre de ambele confesiuni.

— **Studentii universitari români din Cernăuț acuzați de înaltă tradare.** Cinci studenți români din Cernăuț au luat parte la aniversarea Unirii, care s'a serbat în 24 Ianuarie st. v. la Iași. Pentru »crima« aceasta bravii studenți naționaliști au fost dați judecății. Se pare că în loc de a slăbi apăsarea românilor, monarhia austro-ungară o mărește neconținut, crezând că astfel le va câștiga simpatia tocmai în fața situației extreme de acum!

— **Piese românești în străinătate.** Literatura românească începe să intereseze în timpul din urmă tot mai mult străinătatea. E cunoscut succesul, pe care »Năpasta« l-a avut în Berlin. Scriitorul, care place mai mult străinătății, este încă d. Haralamb Lecca. Se știe cum a fost primită la Triest »Suprema forță«, jucată în limba italiană acolo.

La teatrul național din Sofia s'a jucat acum de curând piesa »Căinii« a aceluiași scriitor. Piesa a fost tradusă de d. Bașeff și a stârnit un adevarat entuziasm în mijlocul publicului.

Acesta este primul caz când o piesă românească se joacă pe scena teatrului național din Sofia. Succesul ei nu poate decât să ne umple de bucurie.

— **Tineretul din Șimleu și jur**, — scrie »Gaz. de Dum.« — face pregătirile ca în Dumineca Tomii să joace o piesă teatrală.

— **Secția Tășnad a »Astrei«.** Secția Tășnad a »Astrei« înțelegându-și chemarea ce o are întru luminarea poporului, a început să țină prelegeri populare, în comunele din împrejurimea Tășnadului. Cea dintâiu prelegere — precum scrie »Gazeta de Duminecă« — s'a ținut în comuna fruntașă Hotoan, Duminecă în 14 l. c. Din partea comitetului secțiunii au luat parte d. Dr. Coriolan Șteer, sufletul tuturor mișcărilor culturale și economice din aceste părți; apoi d. Gheorghe Filep, proprietar în T. Santău, un bun român, care poartă cel mai mare interes față de toate mișcările noastre, cari au de scop luminarea poporului. Cuvântul de deschidere l'a rostit d. D. Coriolan Șteer, arătând însemnătatea »Astrei« și scopul ce-l urmărește, apoi atrage atențiunea poporului la prelegerea dlui Teodor Mureșan, învățător în Blaja. Lucrarea bine pregătită a d. Teodor Mureșan despre »Tovărășii« a fost ascultată cu un viu interes, de către poporul adunat într'un număr de tot frumos. A urmat apoi corul din Hotoan, care a executat câteva cântece, sub conducerea candidatului de preot Gheorghe Groza. Cuvântarea de încheiere a rostit-o d. preot local. Vasile Păcaș care, accentuând însemnătatea prelegerilor pentru popor, mulțamește domnilor cari au alergat să lumineze poporul.

— **Alegere de preot.** Dl. Dr. Demetriu Borcea catechet gr. or. în Făgăraș, a fost ales Duminecă paroch în Săliște.

— **Alexandru**, al doilea fiu al regelui Serbiei care așa se vede, are să moștenească tronul, este în vârstă de 21 ani și e nepot de fiică a prințului Nichita. Educatorul său a fost colonelul rus Salabenov.

x **Copiiiilor cari au scaun neregulat** să li se deie zilnic pe nemâncate 1—2 linguri de apă amară Franz Iosef. Efectul acestei ape minerale naturale este neîntrecut.

Ultime informațiuni.

— Prin telefon. —

Interpelare în chestiunea atrocităților dela Oravița.

Budapesta, 27 Martie.

(Ședința Camerii.) La începutul ședinții președintele Justh anunță, că mai mulți alegători din cercul Oraviței au înaintat camerii o petițiune cerând contestarea mandatului lui Șeghescu. Se primește apoi și în a treia citire proiectul congrui.

Se intră în discuția proiectelor despre construirea liniei ferate Sibiiu-Agnita și vicinalului Budapesta-Gödöllő. Se adoptă. Urmează proiectul despre jurisdicțiunea maresalatului de curte. Bozóky respinge proiectul, deoarece e anticonstituțional. În acelaș senz îl combat și Kmety și Polónyi G. Ministrul Günther cere adoptarea proiectului în general. Pimind camera, se trece la discuțiunea pe articole. După ce vorbesc Bozóky, Kmety și Günther, camera adoptă proiectul și în amănunte, cu câteva modificări neesențiale.

Urmează interpelările.

Dr. Șt. C. Pop interpelează pe ministrii Günther, Andrassy și Apponyi în chestiunea volnicilor dela Oravița. Des întrerupt de gălăgia și vociferările huliganilor kossuthiști, d-sa, înșiră, vreme mai bine de un ceas, actele de teroare ale jandarmilor, ale inspectorilor de școală, ale funcționarilor direcțiunii financiare, ale potlogarilor vânduți, ale funcționarilor administrației și în sfârșit ale

Dacă a-ți încercat toate!

și tot nu v'au trecut durerile reumatice cereți o sticlă de

SPIRT DE GHIATĂ

care face să înceteze imediat orice durere de cap, de dinți, provente din răceală, ca d. e. se folosește cu rezultat bun. În contra GUTURAIULUI singurul remediu.

Prețul unei sticle 60 literi, o sticlă mare 1 cor. 20 fil., 3 sticle mari sau 6 sticle mici se trimite porto franco.

Cantități mai mici nu se trimit prin postă.

Se găsește și se poate comanda

Szémann Agoston,

farmacist,

Hatvan, Főter nr. 126.

Se expediază zilnic în toate părțile țării

tuturor mercenarilor cari au făcut pe dulăii guvernului asmuțați împotriva candidatului român.

A amintit cazul revoltător dela Crașova, unde o ceată de bătăuși era să atenteze la viața deputaților români, cazul dela Jitin, unde un notar în paroxismul turbării sale patriotice a prins de piept pe deputatul Ștefan Petrovici, precum și nesfârșit de multe acte de volnicie ale subprefecților, cari în zelul lor au oprit »streinilor« (partizanilor candidatului național) până și întrarea în sate, călcându-se în ășt chip, cu o ne mai pomenită îndrăzneală, cele mai elementare drepturi constituționale.

Înșiră apoi persecuțiunile împotriva țărănilor. Trei alegători au fost amendați cu 4000 de coroane, deoarece cazanele nu li-s'au găsit în cea mai perfectă ordine etc. etc. D. Pop cere pedepsirea tuturor vinovaților. Miniștrii și-au amânat răspunsul.

Economie.

Industria și comerțul cu prune uscate în Bosnia.

În vara trecută, membrii dela »Cercul agricol« din București au organizat o excursiune în Bosnia și Herțegovina, la care au luat parte și doi învățători români, trimiși de ministerul cultelor și instrucțiunii publice, pentru a studia organizarea economică din aceste două provincii și, în special, partea privitoare la viața sateanului. Învățătorii trimiși au cercetat tot ce stă în legătură cu viața țărănească, precum: ferme, stațiuni agricole, gospodării țărănești model, grădini școlare, învățământ agricol, ateliere industriale, dar mai ales uscătoriile de prune și alte fructe cari luând o dezvoltare mare, au dat naștere unei adevărate industrii.

»Buletinul activității sociale« publică memoriul înaintat ministerului respectiv de către învățătorul D. Mihăilescu, unul din cei doi trimiși. Din această lucrare spicuim cele ce urmează:

Orășelul Breska, așezat pe malul drept al Savei, poate fi considerat ca centrul industriei și comerțului cu prune uscate. Tot în această localitate se desface și magiunul (povidla) fabricat în mai toată Bosnia. Livezi mai de pruni tineri, așezați în rânduri, împrejmuesc orășelul. Aproape întreaga populațiune sâtească din partea locului se ocupă cu cultura, uscarea și comerțul prunelor. Livezile sunt plantate în mod rațional și întreținute după toate cerințele pomologiei. În anii de belșug, în toate livezile Bosniei se recoltează prune, cari fiind vândute uscate, sau prefăcute în magiun, au o valoare de 10 milioane coroane.

Pentru a se dobândi o marfă de calitate bună, prunele trebuie lăstate să se coacă bine, adică până încep a se sbârca înprejurul codiței; apoi se culeg pe vreme frumoasă, dacă se poate cu mâna, pentru a nu le zdrobi; pe urmă se aleg. Numai prunele întregi se usucă cu folos. Până să înceapă această operațiune, prunele sunt păstrate într'un loc uscat și ferit de praf, întinse pe lese.

Cuptorul de uscat fructe trebuie să îplinească următoarele patru condițiuni: 1) să nu fie costisitor; 2) să economisească timpul; 3) să consume cât mai puțin combustibil și 4) să funcționeze bine și ușor. Cuptorul bosniac, întru cât întrunește toate aceste condițiuni, este cel mai de preferat pentru satele noastre. Acest uscător poate fi construit de orcine, cu puțină bunăvoință, căci nu-i trebuie decât piatra pentru zidit pereții, cari se pot face și din gard de nuiele lipit gros cu lut, cărămidă pentru sobe, câteva bucăți drepte de lemn, 10—15 scânduri și un termometru.

Pentru uscat se așează prunele pe leasă în strat subțire. Într'un cuptor bosniac pot încăpea la uscat deodată 360 kgr. Focul se dă mai întâiu încet, apoi din ce în ce mai tare, potrivit așa fel ca, după 10 ore căldură să ajungă la 80°; din două în două ceasuri lesele sunt schimbate din loc: cele de jos sus, cele de sus jos, iar

cele dela mijloc rămân pe loc; această schimbare trebuie făcută, avându-se în vedere că, în partea de jos vine mai multă căldură, ceiace ar putea face ca prunele să ardă, în timp ce fructele de sus s'ar încălzi prea târziu. După 12 ore dela introducerea leselor în cuptor, acestea sunt scoase pe rând și se întorc prunele de pe ele, spre a se putea usca deopotrivă pe amândouă părțile. După 20—24 ore prunele fiind uscate, se scot din cuptor și se așează, cu lese cu tot, mai departe pentru a se răcori. Prin uscarea se pierde cam a treia parte din greutate. Tot astfel pot fi uscate merele, perele, caisele, vișinele, cireșele și chiar unele legume.

Dintre prune, cele mai preferate pentru uscat sunt acele vinete, brumării și de tului. Cele galbene conținând prea multă apă nu sunt tocmai bune de uscat. Goldanele încă ar fi bune, întrucât sunt mai carnoase și mai dulci, dar au desavantajul, că nu se pot deslipi ușor de sâmbure. În Germania se usucă în cantități mari și mirabelele (corcodușele).

Magiunul (povidla) se prepară în cazane mari de aramă spoite, pe care le procură, în unele cazuri, chiar »Banca țării«, acelora cari cer. Fabricarea este foarte simplă: După ce s'au scos sâmburii, s'au rupt codițele, prunele se fierb fără apă, până se răcoresc, se strecoară prin site, pentru a se curăți de coji și sunt puse din nou la fier, lăsându-le acolo, până când se transformă în pastă, ce poate fi tăiată cu cuțitul; în timpul fierberii este absolut necesar ca cineva să amestece mereu în vas cu o lopățică, pentru a nu se afuma pasta arzându-se pe vas.

Din 100 kgr. prune se scot cam 30—35 kgr. magiun, iar vânzarea se face cu 40—60 bani un kilogram, după calitate. De obicei marfa este cumpărată de »Banca țării«, care, după ce controlează și sortează marfa, o exportă în butoiașe de câte 25, sau 50 kilograme neto.

Comerțul cu prune uscate se face astfel: prunele sunt alese după mărime, apoi se așează în saci curați și sunt transportate la târg. Aci le cumpără mijlocitorii pentru »Banca țării«, care le sortează pe calități, după mărime. În timpul când s'a făcut excursiunea, țărani bosniaci cereau pentru prunele nesortate 8—12 florini pe suta de ocale (128 kg.), adică 16.80—25.20 lei.

Sortarea sau clasarea prunelor se face prin ajutorul unor mașini de triaj, cari sunt puse în mișcare cu mâna. Aceste mașini, cam de felul și mărimea vânturătorilor de cereale, au la partea de sus un ciur mare dreptunghiular, care prin ajutorul roților ce sunt în legătură cu roata purtată de mâner, este mișcat neîntrerupt. Cam la mijloc este așezat un coș de lemn, foarte asemănător cu acel dela morile pentru măcinat; în acest coș se toarnă prunele cari curg pe ciur în cantități potrivite, regulate prin mișcarea unei cutii dintre ciur și coș. Un lucrător le poartă cu mâna, împrăștiindu-le mereu pe ciurul în mișcare, așezat în poziție înclinată.

Toate codițele și prunele mici cad prin găuri, iar prunele rămase se aleg așa fel, că cele mari cad într'o margine a ciurului, iar cele mijlocii în cealaltă parte. Au început a-și procura și țărani astfel de mașini. »Banca țării« primind prunele alese și sortate de comercianții intermediari, pe acele de prima calitate le mai supune unor nouă operațiuni: li-se scot sâmburii, apoi sunt muiate un minut în apă clocotită și în urmă etuvate și și pasteurizate în cuptoare speciale, spre a li-se da o față frumoasă și a le face durabile; în fine sunt așezate în lădițe de câte 25, 12½ sau 5 kg. neto.

Prunele de calitate a II-a și a III-a sunt ambalate în saci de câte 100 sau 56 kgr. unul, avându-se grijă să nu se strecoare pentru export prune rău condiționate; în acest scop sunt agenți de control, cari obsearvă marfa atât la intrarea în târg, cât și la încărcarea în vagoane. Dacă se găsește prune stricate la vre-un sâtean, marta i-se distruge, iar sâteanul este amendat.

Prin Bosnia nu se prea vorbește de rachiu sau țuică. Cei mai mulți dintre oameni cred că e de ajuns să bea apă, vin, sau bere și totuși, dacă la chip nu sunt tocmai frumoși, în schimb sunt plini de viață.

Industria prunelor s'a dezvoltat în această provincie, datorită concursului ce s'a dat sâtenilor de către Stat prin deschiderea debușeurilor pentru export.

Piața de cereale din Arad.

27 Martie

S'au vândut azi:

grâu 400 mm.	13.80—
cucuruz 300 mm.	9.00—
săcară	7.10—
ovăs	8.50—
orz	7.80—

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 27 Martie 1909.

Grâu pe Aprilie 1909	25.62—25.64
Săcară pe Aprilie	18.30—18.32
Cucuruz pe Maiu	14.56—14.58
Ovăs pe Aprilie	17.10—17.20

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul

Grâu nou

De Tisa	— — — —	26 K.	55—26 K.	85 K.
Din comitatul Albei	— — — —	26	15—26	50
De Pesta	— — — —	26	20—26	55
Bănățenesc	— — — —	26	50—26	80
De Bacica	— — — —	26	30—26	70
Săcară	— — — —	19	70—19	90
Orzul de nutreț, calit. I.	17	—	17	20
» » calitatea a II.	16	50—16	80	
Ovăs	» »	I.	17	55—18
» »	» »	II.	17	25—17
Cucuruz	— — — —	14	05—14	25

BIBLIOGRAFII.

La librăria, »Tribunei« se află de vânzare următoarele cărți:

Spiritul critic în cultura românească, de Ibrăileanu prețul 2 cor., + 10 fil.

În lumea dreptății de nuvele și schițe, Ioan Al. Brătescu Voinești 2 cor., + 10 fil.

Legenda funigeilor, poem dramatic în 3 acte de St. O. Iosif și D. Anghel 1 cor., + 10 fil.

Demonul, poemă tradusă din rusește de Ioan R. Rădulescu 1 cor., + 10 fil.

Revista »Viața Românească« Nr. 12 2.— + 10 fil.

Sentinela cântărilor bisericesti române compusă de Terentius Bugariu, preot militar Prețul 20 cor., plus 30 fi., porto.

Neamul românesc în Basarabia de N. Iorga cor. 2.50 plus 10 fileri porto.

Cântece din popor de P. Ciorogariu. Biblioteca Socec Nr. 42—44. Prețul 80 fil. + 10 fil. porto.

Poezii alese de Gh. Crețeanu, Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Posta Administrației.

Ilie Juca. Cuptoria. Abonamentul d-v. e plătit până la 1 Decembrie 1908. Rugăm și restul.

Redactor responsabil Constantin Savu.

Editor proprietar Gheorghe Nichin.

Copii șubreți

se 'nsănătoșează repede, dacă iau Emulsiunea SCOTT. Ameliorarea se observă deja după prima dosă. 12

Emulsiunea SCOTT

e așa de dulce ca smântâna și bolnavii o iau cu plăcere și o digerază și atunci când nu poate suporta luatele. E știut de toți că medicii recomandă cu cea mai mare căldură

Emulsiunea Scott

Prețul unui flacon veritabil 2 cor. 50 fil

De vânzare la toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunii a se lua seamă la marca metodului SCOTT — care este pescarul

Un candidat de avocat

cu praxă

Se află aplicare imediat într-o cancelarie advocațională. A se adresa la administrația ziarului.

10.000 pruni bosneaci altoiți

Centru presăd re, de specia cu fructe mai mari și deosebit de frumoase, de culoare roșie, care au fost premiate cu prima diplomă a guvernului țării din Sarajevo, la expoziția din Viena, Budapesta și la expoziția universală din Paris cu medalia de argint.

Se află sore vânzare la

Av. T. Kojdici, Brčka (Bosnia)

din pepinierea proprie.

In atențiunea celor ce suferă de stomac!

Picurii de stomac

foarte renumiți și veritabili

alui Brady

vindecă îndată: lipsa de apetit, durerile de stomac, greața, slăbirea stomacului, neregularitățile misurării, durerea de cap, anemii, etc.

Multe mii de epistole de recunoștință și mulțumiri.

Prețul unei sticle mici cu modul de întrebuințare 80 fil. — O sticlă mare 1 Cor. 40 fil.

Se poate căpăta la toate farmaciile.

Magazin princ. la BRADY C. farmacie la „Regele Ungariei”

W I E N, I. Bez. Fleischmarkt 1. Depôt 241, de unde cartea interesantă „Specialbrosura” la cerere se trimite gratuită. Pentru 5 Cor. se trimite francat 6 sticle mici, pentru 4 Cor. 50 fil. 3 sticle mari.

Marca de scutire.

CZECK R.

SIBIU — NAGYSZEBEN
Grosser-Ring 19.

Atelier fotografic

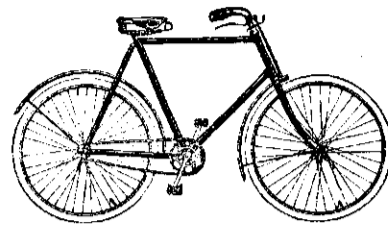
— de primul rang —
aranjat după recerînțele
cele mai moderne.

Inmăriri după orice
— icoană veche. —

Resch Ferencz

urmaș. lui Stamm Ede, mehanic.
Magazin de mașini de cusut și de
biciclete, atelier de reparație.
Timișoara, Temeșvár. Mercy-u. 4.

Cel mai vechiu și mai bine asortat
magazin de mașini de cusut, de bi-
ciclete și atelier de reparație s.-ung.

Recomandă pe lângă garanție:

- Mașini de cusut pentru familie
sistem Singer dela . . . Cor. 60
- Mașini de cusut pentru familie
sistem Ringschiff dela . . Cor. 90
- Biciclete Cor. 100
- Gramofoane Cor. 30

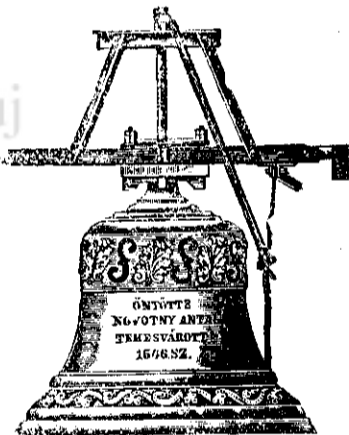
Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta în 1896.

Turnătoria de clopote. Fabrica de scaune de fer pentru clopote, alui

ANTONIU NOVOTNY - FABRIC. -

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricată, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel scutite de crepare. Sunt recomandate **CLOPOTELE GAURITE** de dânsul întreg cu deosebire ventate și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu. Se maimăro de năsprefacerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toate de metal. Preț-ouranturi ilustrate gratis.

VENUS-CRÈME

Bestes unschädlichstes Schönheitsmittel zur Pflege des Gesichtes und der Hände.

BEREITET IN: RUMA

CREMA VENUS

e cea mai bună și absolut inofensivă pentru îngrijirea mânilor și a feței.

O prepară:

Hondl József

farmacist la Szent Péter

RUMA.

БЕЛУС КРЕМ

НАЈБОЉЕ И САСВИМ НЕШКОДЉИВО СРЕДСТВО ЗА НЕГУ ЛИЦА И РУКУ ПРИПРЕМИО

У РУМИ

E un mijloc probat în decurs de mulți ani, care curăță pielea și înfrumusează fața, în scurtă vreme face să dispară orice boală de piele: ca *petele de ficat, piștrul și roșata nasului, paliditatea și asprimea pielii, coș și alte necurătenii ale pielii*, apără pielea de *pârleală* și de *vânt*, dacă damele mai în etate folosesc CREMA „VENUS” și SĂPUNUL „VENUS” îi redă frăgezimea și tinereța, nefiind grăsimi, se poate folosi și ziua.

Cutia veritabilă e numai aceea provăzută cu marca de sus.

PUDRA „VENUS” un pachet 2 cor.

CREMA „VENUS” o cutie 1 cor. 20 fl.

SĂPUNUL „VENUS” o bucată 80 fl.

PUDRA „VENUS” e acomodată pentru folosire ziua și seara, e: crem, roza și albă.

Pastile purgolet.

Are un efect admirabil și sigur și e un mijloc foarte ieftin contra constipației. Au gust plăcut și de aceea se pot folosi permanent. 25 pastile 1 cor.

Fluidul reuma.

E un mijloc probat contra *reumei, degerăturii* și contra *sgârclurilor*. E bun contra tuturor boalelor, provenite din răceală. Și contra durerilor de măsele e foarte bună. Prețul unei sticle e 1 cor. 60 fl.

Prafuri de stomac.

E lucru cunoscut, că din cauza digestiunii se nasc multe boale, cari dacă nu se caută, devin cronice. *Catar de stomac, miros rău în gură, grețuri, o stare generală rea, lipsa de apetit, constipație, dureri de cap* și altele. Acestea toate sunt urmările unei digestii rele, de aceea recomand Stomachinul meu. Prețul unui pachet 1 cor. 50 fl.

Norocul lui KISS e mare

Sîrguința, munca, ingeniositatea ne ajută să ajungem la bani, dar după timp îndelungat, a pune însă mîna pe avere repede și neașteptate se poate ajunge numai prin noroc, printr'un câștig mai mare. Pentru aceasta cumpără cei mai mulți oameni lozuri, căci printre ele are mereu speranța că se va îmbogăți încurînd.

Sunt preferate mai în tot locul lozurile loteriei de clase maghiare reg. căci dintre lozurile exmise în număr de 110.000 câștiguri de 55.000, așa dară cu siguranță tot al doilea loz. Lozurile de câștig sunt fără pereche, nu există un plan de loterie, care ar fi atît de avantajos.

Atît la esmisiune, cât și la tragere guvernul maghiar supraveghează, din motivul acesta publicul e cu toată încrederea față de lozurile de clasă.

Norocul nu se poate calcula! Fericirea multor oameni deprinde dela fatalitate! Fiecare a avut și are momente în viață, când și-ar putea pune loza norocului și fericirii sale! Poate numărul de loz din șirul numelui propriu pus în lista de jos sau al nume plăcut d-tale, se va trage cu un câștig mare la cea mai apropiată tragere.

Incercați-vă norocul la noi căci **norocul lui KISS e mare!**

KISS KAROLY és Társsa

societate de bancă pe acții, depoul principal al lozurilor de clasă mag. reg.

Centrala: Kossuth Lajos-utca 13. sz.

Filiala: Rákóczi-ut 55. sz. a.

Cum vă numiți?

Aceste numere de noroc numai la noi se pot căpăta.

Adela 102104	Constantin 95932	Erdinand 106154	Izidor 32351	Manuilă 94233	Roland 106197
Adolf 88900	Clementina 107244	Francisc 94963	Isac 56312	Mareel 79323	Rozalia 86311
Adorian 8974	Clarisa 74130	Floare 26749	Iacob 39743	Marçita 108986	Rozica 90545
Adrian 4205	Cezar 93346	Florian 66918	Ianea 75009	Marla 73383	Rudolf 41846
Agnes 103108	Cecilia 13163	Florița 2340	Ioan 102114	Mărioara 74134	Salamon 87536
August 22311	Carolina 79841	Podor 21355	Ienea 8224	Marcu 9812	Samson 107178
Arcadiu 60115	Camila 71111	Francisca 13643	Iustina 45192	Măriuța 20356	Samuel 67684
Alexiu 14769	Barbora 88002	Frida 102231	Iancu 66078	Martia 67698	Sandru 24799
Alois 34283	Brendușia 107250	Friderie 100953	Ionița 94904	Mavei 107497	Sarolta 8133
Albert 479	Dănila 107479	Filip 17012	Iosif 106174	Malvin 67642	Sebastian 79344
Alfonzo 88059	David 9807	Gabor 8391	Iudita 99067	Matilda 54402	Simion 67662
Alfred 102195	Demetru 37783	Gabriela 487	Iulia 60121	Macavei 73317	Stefania 10228
Alice 8357	Demian 39442	Gaspar 97672	Iuliana 102745	Meinda 51135	Stanislan 70484
Amalia 95345	Dionisiu 29482	Gedeon 82068	Kámán 17041	Mihuț 24782	Sirena 107884
Ambrosiu 93671	Desideriu 37790	Gița 39403	Kamil 90538	Miți 59474	Sidonia 100658
Andor 73215	Domnic 56396	Grigorie 54742	Karolin 100063	Mihail 21051	Sandea 85638
Andrei 8528	Dora 103933	Geza 22163	Károly 45591	Miclea 2311	Tamas 50455
Ana 37473	Dorocca 29348	Gita 103146	Kázmór 90638	Mișca 22403	Tom 106038
Antoniu 57507	Dimitrie 4406	Gizela 21875	Katalia 108386	Milan 102701	Teofil 106038
Antonia 40640	Domitian 108028	Gerasim 73313	Kelemen 27394	Mauriclu 52603	Teodor 44717
Aurora 102215	Eberhard 80133	Gustav 108101	Klára 830	Nita 102157	Torezia 23250
Armin 3355	Edita 13281	Ghenadio 50551	Klotild 34295	Naador 20068	Terea 21516
Arnold 23141	Eduard 147657	Guido 90809	Konrad 107460	Naralia 29845	Tihamer 162278
Aron 37350	Eduard 8389	George 82604	Kornelia 9605	Nerva 56056	Tiberiu 14911
Arpad 96069	Elena 17026	Gavril 102186	Kornel 65972	Nei 10132	Titusz 82110
Arthur 98649	Elemer 10990	Ganea 22905	Kristóf 84612	Nestor 27131	Tritean 10849
Atila 95016	Eleonora 51484	Gherguța 75018	Kristiana 107239	Neti 93673	Tobias 27117
Augusta 102105	Eliade 90755	Hedvig 23148	Ludovic 6769	Nina 48170	Todor 97814
Auel 684	Ela 57549	Helena 75001	Ladislau 102770	Olga 106170	Ulric 102169
Aurelia 82105	Elvira 33803	Henric 48140	Lazar 9810	Orbea 27106	Urban 241
Bălaș 63453	Elza 81301	Herman 38892	Lenard 72147	Orban 72796	Valentin 3244
Balint 94220	Emanuel 58562	Hermina 53455	Lenca 108111	Ofelia 107474	Valeria 58105
Bandi 26578	Emil 102136	Horia 103098	Leon 16004	Otilia 89620	Vencel 19105
Bárnabas 91345	Emilia 90726	Horăț 14742	Laura 90801	Onoriu 73375	Vendel 70475
Beatrix 58138	Ema 107461	Ibida 90713	Leontia 13672	Oto 60076	Verona 102137
Bela 90710	Ecaterina 21058	Ida 13275	Leonora 90347	Paul 103172	Veronica 103036
Benoict 37469	Erna 103381	Ignatie 89468	Litia 107163	Paula 19759	Victor 29431
Beniamin 78233	Ernestin 73439	Ican 91932	Linia 54793	Petru 79338	Victoria 33377
Bernat 95012	Ernan 89854	Ilie 20196	Livia 90689	Plutina 102711	Vilma 102109
Berta 20551	Ervin 78235	Ilma 107627	Lorant 108384	Petrian 33816	Vilhelm 60093
Bertalan 6454	Ellsabeta 57211	Ileana 39772	Leopold 21647	Pantelu 64248	Vince 50574
Bertold 78229	Etel 33813	Ieremie 102230	Laurentiu 102271	Rachel 50456	Walter 107432
Blanca 65958	Eugenia 489	Irina 94222	Lucia 9100	Rafael 610	Wladimir 27370
Bodorel 8216	Eva 79331	Irma, 95017	Ludmila 84046	Ragina 108073	Zoltan 60134
Boldijsr 94224	Fabian 107155	Iovan 107245	Lucaci 107683	Renea 67635	Zeno 103137
Borbala 13223	Fani 12717	Iorgovan 8102	Ludvig 21507	Razi 83007	Zosim 90664
Cristian 78224	Felicia 37781	Ivor 22957	Luiza 24795	Richard 102107	Zora 34083
Cornelia 89757	Felix 4220	Izabela 102133	Magda 107476	Robert 23121	Zima 107458

Comandele rugăm să se facă cu întoarcerea poștei ca să nu se vîndă numerile cerute.

Lozurile de clasă I.

1 premiu	600000
1 câștig	400000
1 >	200000
2 >	100000
1 >	90000
2 >	80000
1 >	70000
2 >	60000
1 >	50000
1 >	40000
5 >	30000
3 >	25000
8 >	20000
8 >	15000
36 >	10000
67 >	5000
3 >	3000
437 >	2000
803 >	1000
1528 >	500
140 >	300
34450 >	200
4850 >	170
4850 >	130
7800 >	100, 80, 40
37.500	câștig și premiu 6.11.940.000

Prețurile:

Optime	1.50 coraone
Pătrime	3. — "
Jumătate	6. — "
Intreg	12. — "

Tragerea:

19 și 21 Maiu

MEGRENDELÉS.

Kiss Károly és Társa bank részv. társ.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13.

Sziveskedjék nekem a XXIII. sorsjáték I. osztályára sorsjegyet, hivatalos tervet és majd nyeremény jegyzéket küldeni.

A sorsjegy árát: — } mellékelve bélyegekbek küldeni. egyidejűleg postautalványon küldöm. kérem utánvételezni.

(A meg nem felelő módot sziveskedjék áthuzni)

Pontos } Név: _____
cim: } Lakhely, utca, házszám: _____
} Utolsó posta, (megye) _____